

ת"פ 15192/09/18 - מדינת ישראל נגד סמי אבו סהיבאן - בעצמו

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 15192-09-18

לפני כב' השופט יובל ליבדרו

המאשימה:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד הילה כהן קדוש

נגד

הנאשם:

סמי אבו סהיבאן - בעצמו

ע"י ב"כ עו"ד סמיר אבו עבד

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן בביצוע עבירת הצתה, עבירה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

כתב האישום

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי בין המתלונן לבן משפחתו איוב (להלן: "איוב") קיים סכסוך הנוגע, בין היתר לכך שהמתלונן אישר לשתי חברות סלולר להתקין בביתו שנמצא בהליכי בניה (להלן: "בית המתלונן") ברהט, מתקני גישה אלחוטיים (להלן: "מתקני הגישה"). במועד שאינו ידוע למאשימה הלווה איוב לנאשם סכום של 12,000 ₪, אותו הנאשם לא החזיר עד ליום 23.08.2018. לאחר שאיוב פנה במספר מועדים לנאשם או למי מטעמו להשבת החוב והנאשם לא החזיר את החוב, הציע איוב לנאשם כי יוותר לו על החוב, בתמורה לכך שהנאשם יצית את בית המתלונן. הנאשם סירב תחילה להצעה ואיוב ביקש ממנו שיחזיר את החוב לאלתר. בהמשך לאמור, התקשר איוב אל הנאשם במשך מספר ימים, ודרש ממנו להצית את בית המתלונן או להחזיר את החוב לאלתר, תוך שהוא אומר לנאשם שעליו "לשרוף אנטנות שעושות סרטן לאנשים" או בדומה לכך.

בתאריך 23.8.2018, בסביבות השעה 01:00 בבוקר, הגיע הנאשם אל גג בית המתלונן כשהוא מצויד בבקבוק דלק ושני צמיגים, הניח את הצמיגים בצמוד למתקני הגישה, שפך דלק על הצמיגים, הצית אותם ועזב את המקום. המתלונן אשר הבחין מחלון ביתו הסמוך, באש העולה מן הגג, רץ לגג וכיבה את האש. בעקבות מעשיו של הנאשם ניזוקו ונהרסו כליל שני מתקני הגישה של חברות הסלולר.

3. הסדר הטיעון בין הצדדים לא כלל הסכמה עונשית וכל צד טען לעונש באופן חופשי.

ראיות לעונש

4.

בעניינו של הנאשם התקבלו מספר תסקירים של שירות מבחן.

מהתסקיר (מיום 19.9.2019) עולה כי הנאשם כבן 23, נשוי, ללא ילדים, סיים 7 שנות לימוד ועבד עם אביו בעבודות חקלאיות ללא תשלום עד שנישא, וכשנישא עבד אצל אביו תמורת תשלום הוצאותיו השוטפות וטיפול הפוריות שעבר עם אשתו.

הנאשם תיאר בפני שירות המבחן את נסיבותיו האישיות-משפחתיות המורכבות לרבות נטישתו את ספסל הלימודים, תלותו המוחלטת באביו, הקשיים שלו ושל אשתו להביא ילדים, התקופה הארוכה של טיפולי הפוריות שעובר יחד עם אשתו ומצוקתו הכלכלית.

הנאשם הודה ולקח אחריות על ביצוע העבירה אך הסביר כי ניא את לבצע אותה בשל מצוקתו הכלכלית, כי נטל הלוואה להתמודדות עם החוסר הבסיסי של משפחתו במוצרי מזון והצורך בכסף להמשך טיפולי הפוריות. הנאשם הסביר כי נטל את הלוואה מבלי לספר על תכליתה למלווה ולבני משפחתו, ומבלי שהתייעץ עם אביו על מנת לא לפגוע בפרטיות אשתו ומתוך חשש מאביו. הנאשם הוסיף כי לא הצליח לעמוד בהתחייבותו להחזיר את הלוואה ובשל לחצים שהופעלו עליו על ידי המלווה נאות לבצע את העבירה בתמורה למחיקת החוב. הנאשם הדגיש בפני שירות המבחן כי לא הסכים לבצע את העבירה באופן מיידי, כי ביקש לחשוב על כך בשל החשש מההשלכות המשפטיות והמשפחתיות, כי לא ידע על הסכסוך בין המתלונן לאיוב, כי בדק טרם ביצוע העבירה שלא מתגוררים אנשים בבית המתלונן, כי לא ידע שהמבנה שייך למתלונן וכן שנאמר לו שמטרת ההצתה היא לפגוע באנטנות בגלל שהן "מסרטנות".

שירות המבחן התרשם כי מדובר בנאשם צעיר, בעל דימוי וערך עצמי נמוך הנובע בין היתר מכישלונם במסגרת החינוכית ונטישתו את ספסל הלימודים ללא יכולת לכתוב ולקרוא, כי הוא מגלה מחויבות כלפי אשתו ומנסה למצוא מזור לכאבה של אשתו באופן פעיל כפי שהוא תופס את מצבה, כי הוא מצוי תחת חסות אביו והוא תלוי בו באופן מלא במישור הכלכלי והאישי כאשר אביו מקבל עבורו את כל ההחלטות, כי פעל מתוך מצוקה והתקשה לראות אלטרנטיבות פעולה אחרות שעמדו לרשותו, כי אינו בעל מאפיינים אלימים, כי שיתף את פעולה עם שירות המבחן באופן אותנטי, כי הביע הסכמה להשתלב בהליך טיפולי וכי ההליך הפלילי ומעצרו היוו עבורו גורם מרתיע.

בשל חומרת העבירה מחד גיסא, ובשל גילו הצעיר, נסיבותיו האישיות, קבלת האחריות וההרתעה שעבר עד כה מאידך גיסא, המליץ שירות המבחן להשית על הנאשם עונש של מאסר ממושך לריצוי בעבודות שירות וצו מבחן לשנה תוך שילובו של הנאשם בהליך טיפולי.

5.

לאחר שעיינתי בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם, ולאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים לעונש, הגעתי למסקנה (בדיון שנערך ביום 12.1.2020) לפיה יש להידרש לתסקיר משלים של שירות המבחן על מנת לקבל הבהרות ביחס למספר שאלות הקשורות בהשתלבות הנאשם בהליך טיפולי. בהתאם

לאמור, נדחה הדיון מעת לעת לצורך קבלת הבהרות ועדכונים משירות המבחן. לא למותר לציין, כי חלק מהדחיות בתיק קשור בהגבלות השונות שהיו כרוכות במשבר הקורונה.

מתסקיר שירות המבחן (מיום 3.5.2020) עלה כי הנאשם הוכנס לרשימת המתנה להשתלבות בהליך טיפולי אך בשל הפסקת הפעילות של קבוצות הטיפול בשירות המבחן כתוצאה ממשבר נגיף ה"קורונה" לא שולב הנאשם בהליך טיפולי ועל כן לא היה באפשרות שירות המבחן לבחון את אופן השתלבותו בהליך טיפולי. לצד זאת, חזר שירות המבחן על התרשמותו כי הנאשם לוקח אחריות על העבירה ומעוניין לערוך שינוי בחייו. שירות המבחן חזר על המלצתו העונשית מהתסקיר הקודם ולחלופין המליץ על דחיית הדיון לצורך שילוב הנאשם בהליך טיפולי.

מתסקיר שירות המבחן (מיום 9.9.2020) עלה כי הנאשם הפך לאב לתאומים בני חודש לאחר שבמשך 5 שנים הוא ואשתו השתלבו בטיפול פוריות, כי עבר לעבוד בלילות עם דודו בהעמסת ציוד למשאיות, שיתף כי הבין ששגה בבחירותיו וכי שילם מחיר כבד בשל "מעצר הבית" הממושך בו היה נתון. שירות המבחן הוסיף כי הנאשם הופנה ל"מרכז עוצמה" ברהט לצורך טיפול בבעיותיו הכלכליות, כי בפגישה של הנאשם עם העובדת הסוציאלית הנאשם שיתף פעולה, הביע רצון לשקם את חייו והחל בהליך של הסדרת חובותיו. שירות המבחן הוסיף כי בשל משבר ה"קורונה" הנאשם טרם שולב בהליך טיפולי. שירות המבחן שב על המלצתו העונשית ולחלופין המליץ לדחות שוב את הדיון לשילובו של הנאשם בהליך טיפולי.

מתסקיר שירות המבחן (מיום 17.1.2021) עלה כי הנאשם שולב בקבוצה טיפולית, ואולם לאחר המפגש הראשון נכנס הנאשם לבידוד ובהמשך בשל הסגר הופסקו מפגשי הקבוצה באופן זמני. כן נמסר כי הנאשם הביע שביעות רצון משילובו בטיפול, הביע רצון ללמוד כיצד להימנע מביצוע עבירות; כי מעוניין ללמוד להיפתח במסגרת הטיפול הקבוצתי וכי שם לעצמו מטרה ללמוד לזהות מצבי סיכון ולהתרחק מהם. עוד נמסר כי הליך המעצר הינו גורם מרתיע ומציב גבולות. כן נמסר שהנאשם עדיין משולב ב"מרכז עוצמה". שירות המבחן חזר על המלצתו העונשית.

מתסקיר שירות המבחן (מיום 8.4.2021) עלה כי הנאשם שולב בקבוצה טיפולית המתקיימת אחת לשבוע החל מחודש דצמבר 2020, כי הנאשם התמיד להגיע למפגשים, כי הנאשם שיתף את הקבוצה בבעיותיו, כי הבין שעליו לפסיק את התלות באביו, כי הוא למד לזהות גורמי סיכון ולהימנע ממעורבות בפלילים וכי הוא בעל מוטיבציה לרכוש כלים להתמודדות במצבי מצוקה. שירות המבחן התרשם כי הנאשם יכול להיתרם מההליך הטיפולי, כי הוא משתף פעולה ומציב לעצמו מטרות טיפוליות. שירות המבחן שב על המלצתו העונשית להטיל על הנאשם מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה מרתיע וצו מבחן במסגרתו ימשיך הנאשם השתתפותו בהליך הטיפול.

טיעוני הצדדים

כאמור לאחר דיון הטיעונים לעונש נדחה מתן גזר הדין מעת לעת לצורך קבלת עדכונים של

6.

שירות המבחן באשר לשילובו של הנאשם בהליך טיפולי, תוך שניתנה לצדדים האפשרות להשלים את טיעוניהם לעונש לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן המשלים.

7. המאשימה טענה (בכתב ועל-פה) כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 24 ל-40 חודשי מאסר (יצוין כי בטיעון בכתב ביקשה המאשימה לשים את הרף העליון של המתחם אותו הציעה על 40 חודשים [עמ' 1], ובמקום אחר ביקשה לשים את הרף העליון על 4 שנות מאסר [עמ' 4]). המאשימה עתרה לעונש מאסר במרכז של המתחם לו עתרה, למאסר מותנה, לקנס ולפיצוי המתלונן.

המאשימה עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו, על מידת הפגיעה החמורה בהם ועל נסיבות ביצוע העבירה לרבות הסיבה שהניעה את הנאשם לבצע את העבירה (בצע כסף), לפוטנציאל הסיכון והפגיעה הגלום בעבירת ההצתה, לתכנון שקדם לביצוע העבירה, לסמיכות זירת האירוע למקום מגורים ולמועד בו בוצעה העבירה (שעה בה הדיירים בסמוך ישנים). המאשימה טענה כי יש לדחות טענה לאכיפה בדרנית ביחס לאיוב שכן התיק כנגד איוב נסגר מחוסר ראיות, בין היתר בשל כך שהנאשם לא הפליל את איוב בחקירותיו.

המאשימה עתרה לדחות את המלצת שירות המבחן להשית על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות תוך השתלבות בהליך טיפולי. המאשימה טענה כי שירות המבחן לא נתן משקל לחומרת העבירה ולאנטרס הציבורי בענישה מרתיעה, וכן שלנאשם הייתה הזדמנות להשתלב בהליך טיפולי לאחר שחרורו ממעצר אך נמנע מלעשות כן.

המאשימה טענה כי העובדה שהנאשם ביצע את העבירה בתיק דן שעה שהתנהל נגדו משפט בתיק אחר (בגין עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב בה הורשע בהמשך) מלמדת על כך שלנאשם אין מורא מפני החוק ושהוא מביע זילות ביחס לרכושם של אחרים.

בדיון השלמת הטיעונים לעונש (מיום 19.4.2020) הוסיפה המאשימה כי מדובר בשלב התחלתי של הטיפול, כי אין בתסקיר האחרון כדי לשנות את עמדתה העונשית וכי אין לחרוג ממתחם העונש לו טענה (24-40 חודשי מאסר).

המאשימה הפנתה לפסיקה לתמיכה בעמדתה העונשית.

8. ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 9 ל-18 חודשי מאסר. ב"כ הנאשם עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות וצו מבחן. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות לגילו הצעיר, למצבה הנפשי של אשתו ולמצבו הסוציאקונומי שהביא אותו לבצע העבירה.

ב"כ הנאשם ביקש להדגיש כי הנאשם סירב תחילה לבצע את העבירה ורק לאחר שאיוב שב ודרש ממנו להחזיר את חובו לאלתר ביצע את העבירה. ב"כ הנאשם טען כי אין מדובר בעבירה שתוכננה זמן רב

מראש ובאופן מדוקדק. ב"כ הנאשם התייחס לפסיקה אליה הפנתה המאשימה וטען כי זו אינה רלוונטית לענייננו שכן מדובר במקרים חמורים יותר ובנסיבות שונות. ב"כ הנאשם ביקש להתחשב גם בכך שהנאשם הודה במיוחס לו בהזדמנות הראשונה, לקח אחריות על מעשיו ושהה תקופה ארוכה תחת תנאים מגבילים.

בדיון השלמת הטענות לעונש עתר ב"כ הנאשם לתת משקל מוגבר לשיקולי השיקום ולאמץ את המלצת שירות המבחן להשית על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות. ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר החיובי שהתקבל בעניינו של הנאשם, לכך שהוא משתף פעולה עם הטיפול, לכך שהוא מתמיד להגיע למפגשים, לכך שהוא מגלה מוטיבציה ושבע רצון מהקבוצה הטיפולית. ב"כ הנאשם הדגיש כי מדובר בתיק המתנהל מזה שנים וכי במהלך תקופה זו לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים נוספים.

ב"כ הנאשם הפנה אף הוא לפסיקה לתמיכה בעמדתו העונשית.

9. הנאשם הביע צער על מעשיו וביקש להשית עליו עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות ולאפשר לו להמשיך בהליך הטיפול.

דיון והכרעה

10. סבורני כי מתחם העונש ההולם בענייננו צריך לנוע בין 12 ל-24 חודשי מאסר. בקביעת המתחם התחשבתי בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בפסיקה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט להלן.

11. במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים של שמירה על שלומו ובטחונו של הציבור, כמו גם על זכות הקניין של החברות והמתלונן.

12. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו אינה מבוטלת. לא אחת עמד בית המשפט העליון על חומרת עבירת ההצתה ועל פוטנציאל הסיכון וההשלכות הבלתי צפויות הגלומים בעבירה זו ש"ראשיתה ידוע, אולם כיצד תתפשט ומה יהיה היקף הנזק הכרוך בה, הוא עניין שלמצית, בדרך כלל, אין שליטה עליו" (ע"פ 2599/07 קריין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 30.04.2007).

בענייננו הנאשם הגיע לגג המבנה השייך למתלונן, כשהוא מצויד בבקבוק דלק ובשני צמיגים, שפך דלק על הצמיגים אותם הניח בצמוד למתקני הגישה, הצית אותם ועזב את המקום. כתוצאה מכך נהרסו מתקני הגישה כליל ונדמה כי רק ערנותו של המתלונן שהבחין באש וכיבה אותה מנעה נזק גדול יותר לרכוש או אף לנפש.

יחד עם האמור, אין מדובר ברף החומרה הגבוה בעבירות הצתה בשים לב לעובדה כי מדובר במבנה לא

מאויש הנמצא בהליכי בניה מה שמפחית את מידת הסיכון שהאש תתפשט ותפגע בנפש.

בנוסף, ומבלי להקל ראש, נראה כי בסופו של יום הפגיעה ברכוש שנגרמה היא לא מן החמורות.

13. באשר לנסיבות ביצוע העבירה סבורני כי אלו ממקמות את עניינו של הנאשם ברף הבינוני של חומרת הנסיבות. המדובר בנסיבות בהן התגלה סיכון לגרימת נזק נוסף לרכוש ובמידה מסוימת אם כי לא ברורה אף לאדם (נמסר כי המתלונן מתגורר בסמיכות לבית ואולם לא נמסר מהי בדיוק הסמיכות).

אציין כי, נתתי משקל לנזק שנגרם למתלונן, לחברות הסלולאר (האנטנות נהרסו כליל) כמו גם לנזק העקיף שנגרם למשתמשי אותן החברות; לנזק שעלול היה להיגרם לו המתלונן לא היה מבחין באש, לתכנון ולהכנות שקדמו לביצוע העבירה (הצטיידות בדלק ובצמיגים); לעובדה שהנאשם עזב את המקום לאחר שהצית את האש מה שהפחית את יכולת השליטה על הנזק שייגרם בעקבות ההצתה; ולזמן בו בוצעה העבירה (שעת לילה) מה שמפחית את הסיכוי להבחין באש ולכבותה.

מאידך גיסא, נתתי משקל לעובדה כי ההצתה כוונה כנגד נכס, במבנה לא מאוכלס הנמצא בשלבי בניה; לטענות הנאשם (המאשימה לא הכחישה ולמצער לא טענה אחרת) כי בדק שאין איש בזירה, שלא ידע על הסכסוך בין המתלונן לאויב וחשב כי ההצתה נעשתה על רקע מחאה סביבתית. כן נתתי משקל לעובדה המוסכמת כי הנאשם סרב תחילה לעשות כן ולבסוף ביצע את העבירה אך לאחר שאויב שב ודרש ממנו לעשות כן.

14. באשר לפסיקה הנוהגת, יש לציין כי בית המשפט העליון קבע לא פעם שנוכח חומרת עבירת ההצתה והעונש שנקבע לצדה (15 שנות מאסר) ראוי על דרך הכלל להשית עונש של מאסר בפועל בגין עבירה זו. לעניין זה ראו למשל ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 08.11.2012); ע"פ 9299/09 קסקס נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 19.09.2010).

לצד זאת גם נקבע: "...שהענישה הנלווית לעבירת ההצתה אינה אחידה ונעה על סקאלה רחבה (ע"פ 9226/11 גוזלנד נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] פסקה 11 (8.10.2013)): הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידי של אדם, מה שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך (מחשבה פלילית של פזיזות); והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש... מובן כי בתוך מדרגי ביניים אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולא, כמו ערך הרכוש שהוצת או מספר האנשים שעמדו תחת סיכון של פגיעה" (ע"פ 4036/13 מובארכ אמארה נגד מדינת ישראל [פורסם בנבו, 5.10.2014], פסקה 6).

כאמור, מנעד הענישה בעבירת ההצתה הוא רחב והוא נע בין מאסר לריצוי בעבודות שירות למאסרים

ממושכים של מספר שנים והכל בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה אך גם בשים לב לנסיבות ה"עושה" לרבות גילו ועברו הפלילי של הנאשם ולשאלה האם השתלב בהליך טיפולי.

בע"פ 3116/13 (וע"פ 3796/13) **ויאם קבלאן ואח' נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 15.10.2013), בית המשפט העליון דחה את ערעורם של שני הנאשמים, שהורשעו בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע והצתה של אוטובוס, תוך גרימת נזק בשווי 200,000, והותיר על כנו עונש של 24 חודשי מאסר בפועל. במקרה זה במסגרת הקשר שקשרו הנאשמים שפכו אלו דלק על אוטובוס והציתו אותו. כתוצאה מהמעשה נשרף האוטובוס כליל;

בע"פ 2745/18 **באסל אבו שארב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 08.08.2018), בית המשפט העליון דחה את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירת הצתה והותיר על כנו עונש של 24 חודשי מאסר לאחר שבמסגרת הסדר הטיעון הגבילה המאשימה את עצמה לעונש של 24 חודשי מאסר. במקרה זה הצית הנאשם פנצ'ריה שהייתה בסמוך לבית מגורים וגרם לשריפת תכולת הציוד והצמיגים בפנצ'ריה בשל סכסוך בין משפחות. בית המשפט העליון אישר את מתחם העונש ההולם שנע בין שנתיים לחמש שנים שקבע בית המשפט המחוזי;

בע"פ 4311/12 **מילאד סורי נגד מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 8.11.2012) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירת הצתה, בכך ששבר שימשת רכב אחורית והשליך נייר בוער למושב האחורי ובעקבות כך נשרף חלקו האחורי של תא הנוסעים ונגרם נזק גם לחלקו הקדמי, והכל בשל כך שהמתלוננת לא היתה מעוניינת בקשר עם הנאשם. הנאשם נדון בבית המשפט המחוזי לעונש של 9 חודשי מאסר, ובית משפט העליון מצא להעמידו על 6 חודשים אשר רוצו בעבודות שירות. בית המשפט העליון הדגיש את גילו הצעיר של הנאשם, את ניהול אורח החיים הנורמטיבי, את נסיבות ביצוע העבירה, את הפגיעה בחירות שנלוותה להליך הפלילי, את ההשתלבות בטיפול ואת המלצת שירות המבחן;

בע"פ 9427/11 **מדינת ישראל נגד בן אנידגר ואח'** (פורסם בנבו, 16.2.2012) נדחה ערעור המדינה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי במסגרתו הושת על הנאשמים עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. במקרה זה הנאשמים אשר הצטיידו בבקבוקי פלסטיק מלאים בדלק, הכניסו חתיכות בד לבקבוקים ויידו את הבקבוקים לתוך תא נוסעים של משאית שחנתה בסמוך לבניין מגורים תוך שהם מנפצים את החלון. הנאשמים ברחו מהמקום לאחר שהמשאית החלה לבעור וכתוצאה ממעשיהם נשרף תא הנוסעים של המשאית ויצאה מכלל שימוש. הנאשמים עשו כן על רקע סכסוך עסקי של המעסיק של אחד הנאשמים עם בעל המשאית. בית המשפט העליון הבהיר כי מצא לדחות את ערעור המדינה על רקע נסיבותיהם האישיות של הנאשמים, העובדה שאין להם עבר פלילי והמלצותיו החיוביות של שירות המבחן בעניינם;

בע"פ 2166/18 **פלוני נגד מדינת ישראל** התקבל ערעור של נאשם אשר הורשע בביצוע עבירת

הצתה בגין כך שהצית יחד עם אחר באמצעות בקבוק בנזין את רכבו של המתלונן וכתוצאה מכך נגרם נזק לחלק האחורי של הרכב, ואשר נדון בבית המשפט המחוזי לעונש של 9 חודשי מאסר. בית המשפט העליון מצא להעמיד את עונש המאסר על 6 חודשים ולהורות כי זה ירוצה בעבודות שירות וזאת בעיקר בשל עיקרון האחידות בענישה, בשים לב לעונש שנגזר על שותפו של הנאשם בביצוע העבירה, הגם שהשותף היה קטין;

בע"פ 1997/20 מור נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 8.4.2021) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של הצתה והעמיד את עונשו על 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות חלף 12 חודשי שירות שגזר עליו בית המשפט המחוזי וזאת בעיקר מטעמי אחידות הענישה ובשים לב להליך השיקומי שעבר הנאשם;

בת"פ (מחוזי-מרכז) 9623-06-08 מדינת ישראל נ' אלפקיר (פורסם בנבו, 18.11.2008) בית המשפט גזר על נאשם, שהורשע בביצוע עבירת הצתה, במסגרת הסדר טיעון בו הגבילה המאשימה עצמה לעונש של 18 חודשי מאסר, עונש של 15 חודשי מאסר. במקרה זה הצית הנאשם כבל המזין אתר ובו אנטנה סוללרית;

בע"פ 3974/12 שאדי סלאח נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.01.2013) בית המשפט העליון דחה את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של הצתה יחד עם אחר והותיר על כנו עונש של 14 חודשי מאסר. במקרה זה חדר הנאשם יחד עם אחר לאתר מגודר של חברת סוללר ושפכו בנזין. לאחר שהופעלה מערכת הכיבוי האוטומטי ברחו הנאשם והאחר מהמקום אך חזרו בשנית לאחר מספר שעות והציתו את האנטנה. כתוצאה מכך נגרמו נזקים לקירות האתר, לדלת ולגדר האתר וכן למערכת הכיבוי שהופעלה;

בת"פ (מחוזי-חיפה) 18779-09-13 מדינת ישראל נ' סבאח (פורסם בנבו, 17.06.2014) בית המשפט גזר על נאשם שהורשע בעבירת הצתה עונש של שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. במקרה זה הצית הנאשם יחד עם שני אחרים אנטנה של חברת טלפון שמוקמה על עמוד חשמל מחוץ לשוב ולבתי מגורים על רקע מחאה סביבתית שהאנטנה תגרום לתחלואה בכפר. במקרה זה קבע בית המשפט המחוזי מתחם עונש של 6-24 חודשי מאסר;

בת"פ (מחוזי-מרכז-לוד) 35269-12-17 מדינת ישראל נ' בסון (פורסם בנבו, 16.06.2019), בית המשפט גזר על נאשם שהורשע בעבירת הצתה בצוותא על אחר עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר אך מצא לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום ובשים לב לעקרון אחידות הענישה. במקרה זה הצית הנאשם יחד עם אחר את רכבו של המתלונן על רקע התנגדות לקשר שלו עם בת משפחה.

אף על האחר שגזר דינו ניתן בידי מותב אחר (ת"פ (מחוזי-מרכז-לוד) 5186-12-17 **מדינת ישראל נ' סובעי**, פורסם בנבו, 28.05.2019) נקבע מתחם עונש הולם זהה שנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר והושת עונש זה של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות תוך חריגה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום.

15. בענייננו מצאתי מקום לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום.

כזכור מדובר בנאשם שככלל מתנהל באופן נורמטיבי (הגם שלנאשם רישום פלילי קודם, הרי שמדובר בעבירת עוון של החזקת נכס החשוד כגנוב מלפני כשלוש שנים וחצי).

מתסקיר שירות המבחן הראשון שהוגש עולה כי הנאשם שעזב את הלימודים בגיל צעיר על רקע קשיי הלימודיים, התלווה לאביו במרבית חייו הבוגרים במסגרת עבודות חקלאיות, ופיתח בו תלות. הנאשם, שנקלע לתסבוכת כלכלית על רקע רצונו לממן את טיפולי הפוריות של אשתו, נטל הלוואה ללא ידיעת אביו, שכאמור שלט בחייו של הנאשם. הנאשם התקשה להחזיר את ההלוואה ובשל חששו מאביו נכנע ללחץ של איוב ובסופו של דבר ביצע את העבירה, שסירב לבצעה תחילה.

שירות המבחן סבור כי לקווי אישיותו של הנאשם ולדינמיקה שלו מול אביו יש קשר לביצוע העבירה ולקושי שלו לזהות דרכי פעולה אלטרנטיביות.

שירות המבחן הוסיף כי הנאשם נטל אחריות מלאה על ביצוע העבירה; שיתף פעולה עם שירות המבחן באופן אוטנטי; רכש אמון בגורמי הטיפול, מגלה אחריות רבה למשפחתו ולאשתו לה הוא מבקש להביא מזור. התרשמות השירות היא שלנאשם אין מאפיינים הנותנים לגיטימציה לאלימות. כאמור, הנאשם שולב והחל בהליך טיפולי, מתמיד להגיע למפגשים, משתף פעולה עם צוות הטיפול, הציב לעצמו מטרות טיפוליות, החל בהליך להסרת חובותיו וכי בתקופה שחלפה מעת ביצוע העבירה לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים.

כידוע, האפשרות לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום שמורה לא רק למקרים בהם כבר הוכח שהנאשם השתקם אלא גם למקרים בהם "יש סיכוי של ממש שישתקם" (סעיף 40ד לחוק העונשין). בענייננו אכן הנאשם לא נמצא בשלב מתקדם של ההליך הטיפולי ולכן לא ניתן לומר שהוא כבר השתקם.

יחד עם זאת, אפשרתי לשירות המבחן לפקח ולעקוב אחר הנאשם משך תקופה ארוכה מאוד, וזה, על פני חמישה תסקירים שב והדגיש את רצונו של הנאשם בשיקום, השתלבותו החיובית בהליכים אליהם הופנה, רצינותו ומחויבותו. לאורך כל התקופה (למעלה משנה וחצי) בהם היה הנאשם בקשר עם שירות המבחן, התרשמות שירות המבחן מהנאשם הייתה חיובית וההמלצה בעניינו הייתה טיפולית, זאת תוך ששירות המבחן מודע לחומרת העבירה שעבר הנאשם. בנתונים אלו, לצד העובדה שהנאשם לא שב להסתבך בפלילים משך תקופה ארוכה, יש כדי ללמד על כך שבעניינו של הנאשם אכן יש "סיכוי של ממש" שהוא ישתקם.

אציין כי מצאתי לתת משקל בעניין זה גם להודאת הנאשם, לחיסכון בזמן שיפוטי ולקבלת האחריות על מעשיו; לגילו הצעיר של הנאשם ולנסיבות חייו האישיות כמו גם לנזק שיגרם לנאשם ולמשפחתו כתוצאה מהעונש.

16. לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות.

בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות, הנאשם יבצע את העבודות ב"מעש עמותת יחדיו בבאר שבע ובדרום", משך 5 ימים בשבוע, על פי טווח השעות המתאפשר בחוק, וזאת החל מיום 1.6.2021.

בשים לב לחלוף הזמן מאז הוגשה חוות דעת הממונה בתיק, יוכל הממונה להגיש לבית המשפט עדכון בדבר מקום אחר לביצוע העבודות ומועד אחר לעניין התחלתן, והחלטה מתאימה בנדון תתקבל בהתאם.

הובהרה לנאשם חשיבות שיתוף הפעולה בביצוע עבודות השירות ונפקות העדר שיתוף פעולה.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מהיום, שהנאשם לא יעבור עבירת רכוש מסוג פשע.

ג. 5 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מהיום, שהנאשם לא יעבור עבירת רכוש מסוג עוון, למעט עבירה של החזקת רכוש החשוד כגנוב.

ד. צו מבחן למשך שנה. הנאשם ישתלב בהליכי טיפול כפי שיוצעו על-ידי שירות המבחן. הובהרה לנאשם חשיבות שיתוף הפעולה בביצוע המבחן ונפקות העדר שיתוף פעולה.

ה. פיצוי בסך ₪ 5,000 למתלון (ע.ת.1). הפיצוי ישולם בחמישה שיעורים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.7.2021.

לבקשת הנאשם ההפקדה שהופקדה בתיק המעצר הקשור בתיק זה תקוזז לטובת הפיצוי, והיתרה תושב לב"כ הנאשם. ככל שיש מניעה לביצוע הקיזוז כאמור, הפיצוי ייעשה במועדים הנ"ל.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

העתק מגזר הדין יישלח לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ח אייר תשפ"א, 10 מאי 2021, במעמד הצדדים.

יובל ליבדרו, שופט